

O tehnični porabi kletarskih odpadkov, kakor tropin, droži itd. nisem na Dolenjskem nikjer nič zapazil, razen nekoliko prav neumne naprave kisa ali je-siha. Koliko tropin sem videl po vinogradih ležati, ka-tere so iz tiskalnic kar naravnost ven na dež bile vr-žene! Suma summarum: Kakor trtoreja, tako čepí tudi kletarstvo na Dolenjskem na kaj nizki stopinji, da se kupčija z dolenjskim vinom, to je, s takim, kakoršno se večinoma dandanes pri-deljuje, tudi potem nič kaj oživela ne bode, ako do-lenjska čez vse potrebno železnico dobí, kajti taka vina vzlic inozemstvu niso za kupčijo. Nizka vina so v dandanašnji kupčiji res najpoglavitejša — vide slavonska vina! — al ona ne smejo, kakor Nemec pravi, „Dreimännerweine“ biti.

Gospodarske novice.

Zopet nov sovražnik pšenici.

V severni Ameriki se je po uradnem poročilu on-dašnjega ministerstva notranjih uprav prikazal grozno škodljiv žužek, neka stenica, „Lygaeus leucopterus“ (Angleži ga imenujejo „Chinch-Bug“), ki je v kratkem času nad 1000 milijonov dolarjev škode na pšeničnih poljih, južno od velikih jezer, naredil. — Če je to res-nica, treba, da uže sedaj naša vlada vse stori, da se ta škodljivi mrčes ne pritepe tudi v našo državo; naj le Amerikancem ostane in nam pomaga, da ne bodo z amerikansko pšenico naših sejmov osipali.

Cena žitu in mesu

pada po vsi Evropi zato, ker prihajajo iz Amerike in Avstralije najugodnejša poročila o ondašnji dobri letini in k nam čedalje več mesa in žita dovažajo.

Pri deželni kmetijski šoli v Gutenhofu na Štajarskem so razpisane tri štipendije po 120 gold., tri pa po 100 gold. za leto in dan. Prošnje se vlagajo do 1. avgusta t. l. pri ravnateljstvu te šole, ki je čisto nemška in do katere po takem učenci slovenskih starišev, ki niso nemščine zmožni, nobene pravice nimajo. Štajarska hoče po vsem le biti Nemka in ne pozná Slovencev!!

Tristoletno godovanje cesarske kobilárne

v Lipici in Prestranku na Krasu.

Letošnji binkoštni prazniki so bili našim Krašev-cem prazniki v dvojnem oziru. Binkoštni ponedeljek se je namreč praznoval v Lipici spomin tristoletnice, kajti leta 1580. ustanovil je Karol, nadvojvoda notranje-avstrijski (štajerski, koroški in kranjski), tamkaj c. k. dvorno kobilárno, in drug dan potem je imela tak praz-nik pridružnica v Prestranku.

Teh slovesnosti omenjenih dvornih kobiláren se je udeleževalo ob enem tudi stanovništvo kraško, ker Kraševcem dajete, vzlasti v slabih letinah dvorni ko-bilárni po obče znani milosti cesarski čvrsto podpora. Tudi zdaj je Njega veličanstvo slavnost v Lipici in Prestranku vzvišalo z dokazom svoje milosti, kajti daroval je cesar sosednim občinam znamenito vsoto 2400 gold. in ta najvišji dar je razdelil njih stanovni-kom navzočni višji konjušnik princ Thurn-Taxis, general kónjici.

V Lipici in Prestranku se je praznik začel s slovesno službo božjo; v Lipici je pridigoval kaplan dvorni kobilárni prečastiti gosp. E. Legat, v Pre-stranku pa prečastiti župnik Sajevec iz Slavine, obá v slovenskem jezici; pri veliki maši v Lipici so

asistovali štirje duhovniki iz bližnje okolice, v Pre-stranku župnik iz Hrenovice prečastiti dr. J. Ster-benec. Po službi božji je ogovoril navzočnike princ Thurn-Taxis in odkrile so se spominske plóče ter razdelili novci, v Prestranku kar na mestu, in do-bile so déleže občine: Trnje, Petelinje, Slavina, Koče, Žeje, Rakitnik, Matenja Vas, Brelo, Hrenovice in Gorice. C. kr. okrajni glavar Glo-bočnik iz Postojne je v daljšem slovenskem go-voru zastopnikom omenjenih občin razlagal pomen sve-čanosti in Najvišjega darú. V Lipici in Prestranku je okončal tristoletnico slavnostni obed, na katerega so se tù in tam povabili tudi kmetski občinski zastop-niki. V Prestranku so po obedu možje poprosili g. župnika dr. J. Sterbenca, naj izjavi svetlemu princu prošnjo, da ponižno zahvalo občin za vse milosti in za-gotovilo vednega sporazumevanja s c. kr. dvorno kobi-lárno izročí Njega veličanstvu. — Pri obedu, kjer so se v spomin tega dneva tu in tam delile na bonbónih umeteljno napravljene slike Nju veličanstev, cesarje-viča in njega neveste, napil je princ Thurn-Taxis Njih veličanstvoma in presvetlima zaročencema, in vsa množica mu je navdušeno odzdravila. Dvorni sovétnik vitez Jvoy je napil princu, kateri si je o kobilarnah in nje okolica pridobil mnogo zaslug, dvorni tajnik Auer, pisatelj izvrstne spomenice „Lipica 1580—1880“, ki se je razdelila slavnostnim gostom, napil je na daljni prospeh teh naprav.

V napomnjeni knjižici je vzlasti zanimiva „instruk-cija“ cesarja Leopolda I. leta 1658., kjer je čitati poleg drugega to-le: „Der Capellan (v Lipici) sollte ver-bundten sein... das heilige Evangelium in win-discher Sprach zu expliciren, damit die knecht vnd Hueter auch dem Worte Gottes beywohnen khön-nen.“ — Na drugem mestu tega po vsem temeljito in skrbno sestavljenega popisa dvorne kobilárne in njenih pridružnic navajane so tudi naše „Novice“, in sicer, ko se jemlje v misel zdravilna rastlina „Astra montana“, zdravilo, če koga gad ugrizne, kateri je prej žlahnim Lipičanom delal toliko kvare.

Završujoč to svoje le po večem narisano poročilo obžalujemo, da nimamo prostora, ponavljati vseh lepih in resničnih besed, ki so se govorile v pridigah in go-vorih o visoki pomembí ces. naprave, katero ima za národno gospodarstvo in národno blagostanje,*) in ka-tere so v obilici zbrani lojalni stanovniki iz okolice, oziroma njih zastopniki dobro sprejeli. Dovolj bodi, da povemo: to so bile svečanosti, v Lipici in v Pre-stranku, na vse strani dovršene, in še pozni rodovi bodo pámetili dan 17. in 18. majnika letošnjega leta.

P. pl. Radics.

Ozir po domovini.

Pšateška gora.

S Šenturške gore 13. maja.

Pregovor pravi: „obljuba dela dolg“. Tedaj, če kedo kaj obljubi, se spodobi, da tudi spolni to, kar je

*) Plemenski žrebci in kobile so v Lipici; bilo je po-četkom l. 1880. 6 žebcev plemenjakov in 87 kobil. Ločijo se tri plemena: čisti Lipičani, ki izhajajo od španskih andulu-ških žebcev, čisti Arabci, ter Lipičani mešani z Arabci. Od-stavljena žebeta pošiljajo večidel na Dunaj, in tam jih priva-jajo za voz ali pod sedlo. Žebčekov je zdaj v Prestranku 80 in ravno toliko kobilic na Bilah. Med letom bodo pri-stopili še spet novi odstavljeni iz Lipice. Konji so trdni, zdravi in trpežni. Zató tudi daleč slovó in so jako dragi, ko-likor jih dajo na prodaj. Dveletna žebeta prodajajo po 1200, 1500 gld. in tudi še dražje.

Po poročilu „Slov.“